

KAMOŠ

JAR 2015

**GÚPAJ SA VAJÍČKO, CEZ HORY,
CEZ DOLINY,
PRINES MÔJ VEĽKONOČNÝ
POZDRAV
DO KAŽDEJ RODINY.**

ČÍM ZAČAŤ?

JAR je už odpradávná ľuďmi veľmi očakávaným ročným obdobím, pretože so sebou prináša život – ožíva príroda, ožíva niečo v nás.

A práve k jari patrí aj niekoľko zvykov a tradícií, z ktorých sa niektoré zachovali a dodržiavajú ešte aj dnes.

Kraslice, vynášanie Moreny, oblievanie a šibanie dievčat sú ľudové tradície od dávnych čias.

Kraslice- znak Veľkej noci; pri ich príprave vždy pomáhali aj deti.

Vynášanie Moreny- je to bábka, ktorá predstavuje zimu, smrť a biedu. Keď sa zapáli a hodí do tečúcej rieky alebo potoka, odháňa sa tým zlo, zima a chudoba.

Pri tom sa pieva: Morena, Morena,
kdes' si sa podela?
V Senici na rínku,
Tam visia na klinku,
Morena, Morena.

Oblievanie a šibanie dievčat- šibanie dievčat korbáčom alebo prútom, oblievanie studenou vodou na veľkonočný pondelok – dievča by malo byť po celý rok zdravé

Spracovala: Ľudka Bindasová, VI. B

Veľký piatok

Kresťania si na Veľký piatok pripomínajú potupnú smrť Ježiša Krista na kríži. Evanjelici ho považujú za najvýznamnejší sviatok, pretože Syn Boží dokončil dielo vykúpenia sveta. Ježiš Kristus bol ukrižovaný na vrchu *Golgota* cisára *Tibéria* a *Pontského Piláta*. V rímsko-katolíckych chrámoch sa v tento deň neslúži omša, oltáre sú bez chrámového rúcha, bez kríža aj svietnikov. Na niektorých miestach sa nezvoní, len rapká od štvrtku do soboty večera. Na evanjelických službách Božích sa čítajú a spievajú pašie, prislúhuje sa Večera Pánova. Zachováva sa pôst - nejedáva sa mäso.

Biela sobota

Ježiš bol pochovaný do hrobu. V sobotu sa v chrámoch nekonajú služby Božie. Len večer bývajú v niektorých cirkevných zboroch služby Božie, ktoré sa začínajú v pôstnom duchu a končia sa už radosťou z Pánovho vzkriesenia. Sobota je prípravným dňom pred veľkonočnými sviatkami. Katolícka cirkev slávi vigíliu už ako radostnú slávnosť vzkriesenia a znovu sa rozozvučia zvony, ktoré od štvrtku večera nezvonili.

Veľkonočná nedeľa

Každý rok na jar sa odohráva zápas života so smrťou. Zo zamrznutej zeme vyrastá tráva, rozkvitá zasnežená lúka, na zamrznutom strome vypučia listy... Raz na jar pred 2000 rokmi na Veľkú noc sa však odohral aj iný zápas so smrťou. Veľká noc nie je len sviatkom jari. Ježiš Kristus, ktorý bol mŕtvy, prekonal smrť a vstal k novému životu. Neostal v hrobe, pretože Ho Boh vzkriesil. Po Jeho smrti Ho stovky ľudí opäť videli živého. Mnohí s Ním hovorili, dotýkali sa Ho a dokonca s Ním jedli a pili. Ježiš Kristus nebol obyčajným človekom, ale bol Božím Synom. "Pán sa rozhodol, že z lásky k nám sám pôjde našou cestou"- povedal sv. Augustín . Ježišove vzkriesenie dáva jedinečnú nádej na večný život každému, kto v Neho uverí. Nádej na život, proti ktorému je smrť už navždy bezmocná. "Veru, veru hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí Tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nejde na súd, ale prešiel zo smrti do života". (Jánovo evanjelium 5,24) " Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. (Ev. Jána 11,25)

SYMBOLY VEĽKEJ NOCI

spracovala: Ludmila Bindasová, VI. B

baránok — Symbol baránka sa nachádza už v predkresťanských tradíciách. V židovskej tradícii sa používal ako obetné zviera za hriechy. Zároveň židia na sviatok **Paschy** jedia baránka ako pripomienku svojho vyslobodenia z Egypta. V kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista, lebo obrazne podľa kresťanskej viery on je baránok obetovaný za **spásu** sveta.

kríž – Kríž je dnes najdôležitejším z kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest patril k trestom veľmi krutým a ponižujúcim.

oheň – Veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa, ktorý symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou. Od tohto ohňa sa potom zapalujú veľkonočné sviečky.

sviečka – Sviečka je v mnohých kultúrach chápaná ako znamenie života. Veľkonočná sviečka symbolizuje vzkrieseného Krista - tento symbol pochádza zo starovekých osláv Veľkej noci, pri ktorých sa zapaluje sviečka (nazývaná tiež **paškál**) od ohňa. Takto zapálená sviečka sa v priebehu veľkonočnej bohoslužby ponára do vody na krst, je ozdobená znamením kríža a symbolmi A a Ω, t. j. začiatku a konca vekov, ktorými je Kristus. Táto sviečka sa potom zapaluje počas celého veľkonočného obdobia až do **Turíc** a pri každom krste - aby sa naznačilo, že krst patrí k Veľkej noci. Táto sviečka sa tiež zapaluje pri kresťanskom pohrebe na znamenie toho, že zosnulý rovnako ako Kristus, prešiel bránou smrti; a cirkev sa za neho modlí, aby vstal k novému životu s Bohom.

vajíčko – Pretože vajíčko obsahuje zárodok života, bolo v mnohých kultúrach symbolom plodnosti, života a vzkriesenia. V súvislosti s ľudovou tradíciou vznikol zvyk maľovať tieto vajíčka; dôvodom jedenia vajec na Veľkú noc bola zrejme aj skutočnosť, že vajcia sa nesmeli jesť v **pôstnom období**. V kresťanstve sa vajce vykladá ako symbol zatvoreného hrobu, z ktorého vstal Kristus, ako symbol nesmrteľnosti.

zajačik – Aj keď mnoho nenáboženských tradícií má svoje korene v kresťanskej symbolike, niektoré veľkonočné symboly môžeme vystopovať až do predkresťanskej doby. Napríklad zajačik má pravdepodobne pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari.

korbáč – Tento v niektorých regiónoch **Slovenska** dôverne známy symbol Veľkej noci má tiež pôvod v starých pohanských zvykoch.

Šibačka a oblievačka patria medzi tradičné zvyky, ktoré majú symbolicky zabezpečiť dievčatám zdravie, sviežosť, mladosť a čistotu. Keďže dodržiavanie týchto rituálov si ešte stále mnoho mládencov mylí s trestnou výpravou, ako skúsený šibal si im dovoľím dať zopár rád. [Zdroj: Redakcia Diva.sk](#)

Tu sú (ale niektoré z nich až tak doslovne brať nemusíte):

- návštevu dievčat treba poňať ako prejav úcty, slušnosti či priateľstva; chodí sa na ňu v primeranom oblečení, nie v maskáčoch a s kuklou na hlave
- pri úderoch korbáčom sa hovorí ..."šiby ryby, masťné ryby, kus koláča"... a nie: ..."tu máš, tu máš, to máš za to všetko!"
- všetky rituály sa robia jemne a s mierou; oblievačka nie je súťaž Miss mokré tričko; vody stačí chrstnúť do tváre symbolicky a nie iba v prípade, že je dotýčná v bezvedomí po predchádzajúcom zmlátení korbáčom
- udierajte s citom
- nepoužívajte korbáč upletený z prútov ulomených z kríka šípkovej ruže
- ak oblievate, nie vodou ľadovou
- nevracajte sa do tej istej domácnosti trikrát s úmyslom poriadne vyťat' tie baby, čo vás poslali k vode
- nie je nutné držať sa pri šibaní hesla: Kto nebije ženu, akoby nehnojil pole" alebo „Nebitá žena je ako nedopečené mäso"
- ak sa na mieste šibačky zrazíte s konkurentom, ktorý si brúsy zuby na tú istú babu, zmastíte korbáčom najprv jeho

A teraz niekoľko ponaučení pre vás, milé dievčence:

- oblievačov a šibačov, u ktorých je predpoklad, že nepoznajú mieru a nevedia, kedy prestať, vítajte zásadne v neoprénovom obleku, pršiplášti a s hokejovými chráničmi na tele; tým najagresívnejším dajte vyklepať rezne alebo vyprášiť koberec
- nie je dobrý nápad ukryť sa pred kúpačmi do sprchy alebo pod most ponad potokom
- dobre si rozmyslite, koľko eur dáte šibačom za odmenu, aby vás od zlosti nevyšvácali znova
- darmo sa zamykáte, spravodlivosť si vás nájde všade
- zatnite chrup a tolerujte veľkonočné zvyky, nevolajte o pomoc alebo na tiesňovú linku hneď po prvej rane korbáčom alebo po prvom vedre vody
- tým, ktorí vám korbáčom riadne naložili, maľované vajíčka nerozdávajte
- kto do teba vodou, ty doňho koláčom

RIEKANKY A VINŠE

- Šiby, ryby, masné ryby, kus koláča do korbáča, ešte k tomu groš, bude toho dosť. Kázal gazda aj gazdinka, aby dali tri vajička, jedno biele, dve červené, to je moje potešenie.

Šibi, ribi, masné ryby,
kus koláča od korbáča
a vajička do košíčka.

- Šibi, ryby, masné ryby,
kus koláča, od korbáča,
ja chcem iba máličko,
maľované vajičko.

Z VAŠEJ TVORBY

Moja babka deviatačka

Moja babka Anička má sedemdesiat rokov a v tomto školskom roku ukončí deviaty ročník základnej školy. Určite Vám to pripadá čudné, ale v skutočnosti je to tak. Začnem však pekne od začiatku.

Pred štrnástimi rokmi sa moja babka nešťastnou hrou osudu stala aj náhradnou mamou pre moju sesternicu Sofiu a bratranca Tobiáša. Sesternica bola od malička vždy samostatná, no s bratrancom to išlo trochu ťažšie. Nástupom Tobiáša do prvého ročníka sa z babky stala dôsledná žiačka. Prvé čiary, abecedu, čítanie a počítanie zvládala výborne a pri učení s bratrancom zapísala množstvo zošitov, aby mu bola dokonalým príkladom. Na prvom stupni to nie je až taká veľká zvláštnosť, veď aj mamy sa učia so svojimi deťmi.

Tak ako pribúdali nové predmety babkino úsilie vôbec nepoľavovalo. Popoludní študovala všetky učebnice a pracovné zošity. K anglickému jazyku pribudol nemecký, čo bolo pre ňu veľmi náročné, preto musela Tobiášovi a babke pomáhať sesternica. Často si povzdychne, prečo sa môj bratranec neučí ruský jazyk, ktorý sa kedysi dávno učila ona. Jazyky jej veľmi nejdú, ale dúfam, že na strednej škole sa dočká aj ruštiny, ktorú si rada opráši. Vďaka môjmu bratrancovi má babka preštudované všetky učebnice základnej školy. Zlepšila si písomný prejav, gramatiku, je zdatnejšia v matematike, fyzike, chémii... Medzi jej najobľúbenejšie predmety patria biológia a geografia. A jej obrovské úsilie sa vyplatilo. Tobiáš patrí medzi najlepších žiakov triedy.

Z môjho pohľadu si myslím, že takýto prístup k učeniu prospieva obom. Babka si neustále precvičuje mozgové bunky a bratranec sa naučil trpezlivo každý deň plniť si svoje povinnosti. Dúfam, že babka týmto spôsobom zvládne aj Obchodnú akadémiu, na ktorej by chcel ďalej študovať a úspešne zmaturovať. A potom ju môžem prihlásiť na štúdium univerzity tretieho veku.

***Tímea Závadská, 6.C, 2. miesto na celoslovenskej súťaži
Európa v škole***

Vel'ká Noc

**Blíži sa veľký sviatok,
Veľkonočný piatok.
Na Veľkonočnú nedeľu ideme vajíčka posvätiť,
Ježiša Krista ideme si uctiť.**

**Na stôl si prestrieme
jedlo posvätené,
ktoré neskôr zjeme.
Hneď sme nasýtené!**

**V pondelok chlapci dievčatá olievajú.
Dievčatá sú mokré a vrieskajú.
Dajú im vajíčka,
končí sa básnička.**

Ľudmila Bindasová, Bianka Ílková, VI. B

VEĽKONOČNÁ OTÁZKA

Vajíčko červené, vajíčko zelené,
dnes každé vajíčko je pekne sfarbené.
Kdeže tie vajíčka odtiene vzali,
veď farbu hnedú len spočiatku mali.

Možno dnes sliepočky farbičky zjedli,
možno kurz výtvarný v kuríne viedli.
Možnože slniečko má takú moc,
vajíčka farbí vždy na Veľkú noc.

Jakub a Samuel Hermanovskí, VI. B

*Veľká noc predo dvermi,
ostaňte, chlapci, verní –
i napriek dievčat kriku,
dobrému svojmu zvyku.*

*Dievčatám veľa vody
a
chlapcom málo škody!*

Žiaci krúžku Píšeme, tvoríme a informujeme

a p. uč. Diliková

*Ja a moji priatelia Vám
prajeme veselú
Veľkú noc.
Cleo*

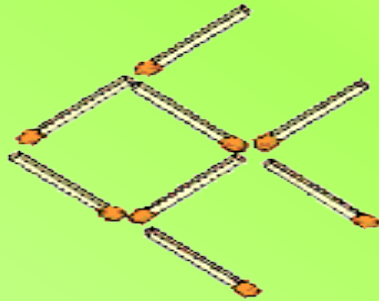
**A NA ZÁVER ...
NIEČO PRE ŠIKOVNÍKOV**

UHÁDNEŠ? RIEŠENIE SI POZRI ĎALEJ.

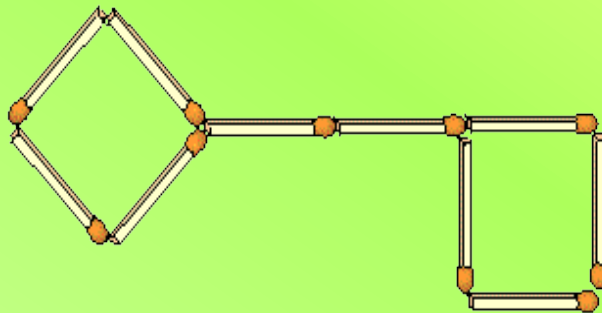
○ RYBA

Obrázok znázorňuje plávajúcu rybu. Preložte práve 3 zápalky, aby ryba plávala na druhú stranu.

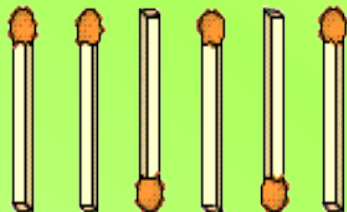
KLÚČ

1. Premiestnite štyri zápalky tak, aby vznikli tri štvorce.
2. Premiestnite tri zápalky a vytvorte dva štvoruholníky.
3. Premiestnite dve zápalky a vytvorte dva štvoruholníky.

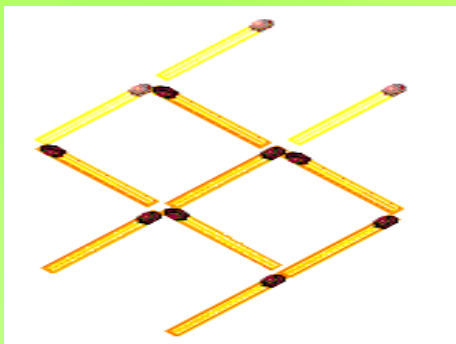
DOTÝKY

- Šesť zápaliek umiestnite tak, aby sa každá dotýkala všetkých piatich ostatných.

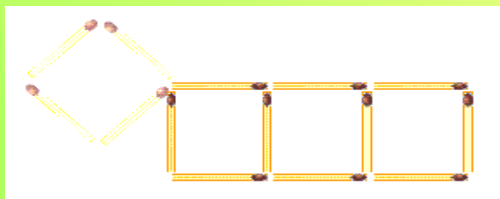
RIEŠENIE

- Ryba

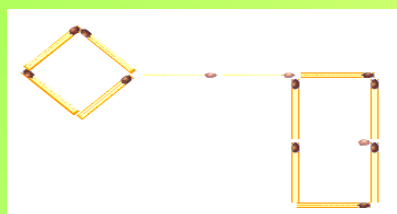
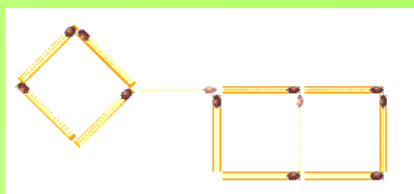

KLŮČ

- tri štvorce

- dva štvoruholníky

- dva štvoruholníky

DOTÝKY

<http://brainden.com/hlavolamy/zapalkove.htm>

UHÁDNEŠ, ČO K ČOMU PATRÍ?

GRIGORE VIERU, Z KNIHY - SLNIEČKO NÁM ZOSTANE

Objavil ho v lese

pes.

Na chrbte si nesie

ihličnatý les.

Ďevdem

Dedo zaodetý

V prevrátenom kožuchu

Úľ vzal popod pazuchu a vyľakal deti.

Žej

Hnedé vajko v čiaške

spadlo zo stromu,

že zostalo celé,

nevrav nikomu.

Ďulaž

TAKŽE EŠTE RAZ -

PEKNÉ A POKOJNÉ

VEĽ KONOČNÉ SVIATKY

A PRÁZDNINY.